

20 mió. krónur fyri laksakvotuna

Nógv útlendsk bløð og tíðarrit hava í seinastuni skrivað um royndirnar hjá Orra Vigfússon at keypa kvoturnar hjá føroysku og grønlandsku laksabátunum. Høvuðsorsøkin til tann nógv økta áhugan fyri hesum tiltaki er tann, at litil ella eingin laksur hevur verið at fáa í norsku, skotsku, íslensku og kanadisku ánum i summar. Trotið á laksi í kanadisku ánum hevur to einki við føroysku laksaveiðuna at gera — her eru tað laksabátar frá Newfoundlandi sum veiða laks fyri uml. 28. mió. kr. um árið — meðan inntøkan av stuttleikaveiðuni hevur givið uml. 210 mió. dollarar til Newfoundland-økið árliga. Inntøkan av útlendsku stuttleikaveiðuni í Noreg, Skotlandi, Íslandi og aðrastaðni er minkað heilt nógv i summar.

I Íslandi er stóðan tann, sambært Morgunblaðnum 25. juli, at laksaveiðan i teimum størstu ánum hevur ongantið verið so vánalig sum júst nú i summar. Veiðan byrjaði hampuliga væl, men frá

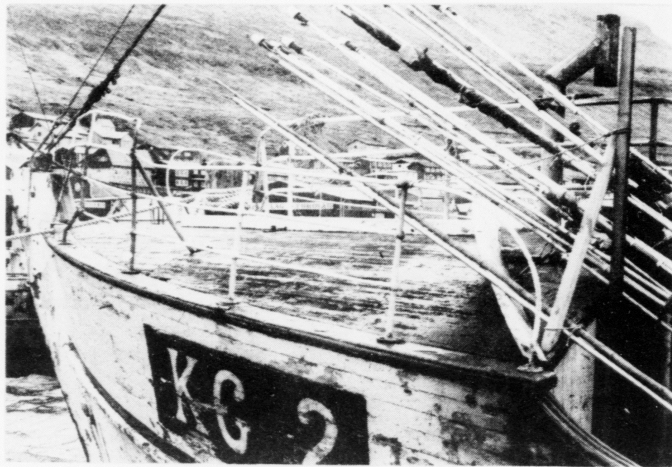
og við juni mánaði hevur næstan einki verið at fáa. Tað sama sigst vera galdandi í skotsku og norsku ánum. Nú hevur størsta stuttleikaveiðufelag i Norðurlondum »Nordisk Sportsfiskerunion« (ið helt stevnu i Íslandi 16. juni) tikið fult undir við uppskotinum hjá Orra Vigfússon og teimum felagsskapum, hann umboðar, um at keypa føroysku og grønlandsku laksakvoturnar. Innsavning av peningi til at fígga hesi keypini er byrjað.

Bretska stórblaðið The Times sigur i grein 28. juli, at sportveiðumenn og felagsskapir i Europa og Kanada hava góðar vónir um at tað fer at eydnast Orra Vigfússon at semjast við føroyingar, men útlitini viðvíkjandi grønlandsku laksaveiðuni er nógv verri. Blaðið sigur, at endamálið er at fáa føroyingar og grønlandingar at gevast at veiða laksin á teimum økjum, har hann hevur upp. Hetta fer at hava við sær, sambært blaðnum, at tiggjutúsundtals fleiri laksar fara at koma i europeisku áirnar

at gyta.

Orri Vigfússon sigur, at talan er um 100 tals milliónir kr. i mistum inntøkum i londunum, hann umboðar, vegna føroysku og grønlandsku laksaveiðuni, meðan samlaða virðið av veiðuni hjá grønlandingum og føroyingum bert er uml. 35-40 milj. kr.

Orri Vigfússon umboðar Atlantic Salmon Trust, ein felagsskap av sportsveiðufelagsskapum i USA, Kanada, Írlandi, Bretlandi og i Norðurlondum. Hann hevur eisini fingið viðhald hjá NASCO, ið er sinnað at stuðla tiltakinum. Bretska blaðið sigur, at royndirnar hjá Orra Vigfússon eisini hava fingið góðar undirtøkur i Europa og Kanada. Blaðið sigur, at bæði føroyingar og grønlandingar nú fáa nógv minni burturúr teimum laksakvotum, teir fáa frá NASCO enn teir finga fyrr. Føroyingar veiddu bert ein part av sinari kvotu seinsta ár. Blaðið sigur eisini, at føroyingar longu i prinsippinum hava góðtikið at fáa eina kompensatió fyri at lata vera

við at veiða laksin. Stóðan viðvíkjandi grønlandsku laksafiskiskapinum er nógv ógreiddari — fundir hava verið hildnir við umboð fyri grønlandsku fiskivinnuna, men einki hevur spurst burturúr.

Tann stóri spurningurin tykist vera, um kompensatió skal latast føroyingum og grønlandingum hvørja ferð laksa-seingin byrjar. I løtuni verður tosað um at gjalda føroyingum 20 mió. kr. fyri eina laksakvotu uppa 550 tons. Norska stjórnin hevur avgjørt at rinda sin part av kostnaðinum, men bretska og írsku stjórnirnar hava ikki enn tikið støðu til málið.

Felagsskapurin Atlant-

ic Salmon Trust sigst vera sannførdur um, at semja kann fáast i lag við føroyingar og innsavning av peningi til endamálið er sett i gongd i Europa og Kanada. Felagsskapurin fær m.a. stuðul frá skotska fiskimálaráðnum, skotsku stuttleikaveiðufeløgnum og nógvum øðrum felagsskapum ogeinstaklingum.

Bretska blaðið metur, at um tiltakið eydnast og føroyingar avgera at selja alla kvotuna, fara uppmóti 40.000 laksar at venda aftur til skotsku áirnar og gyta. Hetta talið verður nógv størri, eydnast tað at fáa grønlandingar at selja sína kvotu eisini. Tann føroyski laksur-

in er størri enn laksurin, vanliga verður veiddur, og kemur helst um várið og byrjan av sumri — júst tann fiskur, sum ikki hevur komið i áirnar i nógv ár, sigur blaðið.

Atlantic Salmon Federation sigur, at tað fer at kosta um 2.8 mió. dollarar at keypa føroysku laksakvoturnar og 4.4 mió. at keypa tær grønlandsku — uml. 20% av marknaðarprisinum.

Studentaskúlin í Hoydølum hart kroystur:

Avmarkað atgongd til skúlan næsta ár?

Ein tann mest fyrimyndarligi ríki almenni stovnurin í Føroyum, Studentaskúlin og HF-skeiðið i Hoydølum, fekk 18,5 mió. kr. tillutaðar á fíggarløgini fyri árið 1991. Hendan jättan røkkur verri enn so til læraralønirnar næsta ár.

Inntil seinasta ár hevur Studentaskúlin ongantið farið út um fíggarjarkarmarnar, landsstýrið hevur sett honum. Skúlin hevur ansað sera væl eftir yvirforbrúki og altið havt eitt sindur av avlopi, sum hevur fallið aftur til landskassan. Seinasta ár fekk skúlin jättaðar 20 mió. kr., men noyðdist fyri fyrstu ferð at yvirtrekkja við 1.1 mió. kr.

Samstundis sum skúlin verður støðugt meira fíggarligar kroystur økist næmingatalið. 454 næmingar eru tilmeldaðir i ár i mun til 399 við endan á seinasta skúlaári. Nógv bendir á, at næmingatalið fer uppum 500 næsta ár. So líandi er skúlin aftur komin uppmóti sama talinum sum gjøri at skúlin kom inn i Eysturoynna. Hendir einki, verður avleiðingin helst tann, at atgongdin til studentaskúlan og HF-skeiðini i Hoydølum má avmarkast.

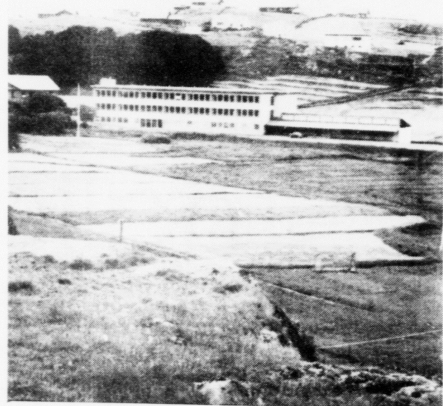
Sambært upplýsingum, Sosialurinn hevur fingið frá leiðsluni fyri Studentaskúlanum og HF-skeiðnum i Hoydølum stendur greitt longu nú, tað ið fíggar-

arárið 1990 er hálvrunnið, at skúlin bert i lønum fer at nýta yvir 19 mió. kr., t.e. uml. halva mió. meira enn tað, hann hevur fingið tillutað. Orsøkin er tann, at samstundis sum landsstýrið krevur sparing hevur tað undirskrivað sáttmála við yrkisfeløgini um hægri lønir.

Lønirnar eru sáttmálabundnar, so tær kann skúlin ikki gera nakað við. Lønaráhækking verður pr. 1. oktober og harumframt fara allir lærararnir eitt stig upp i løn. Lønaráhækkingin er sjálvsagt galdandi fyri øll fagfeløgini, sjúkrahúsverkið og allar almennar stovnar.

Leiðslan i Hoydølum væntar, at yvirtrekið ð

ár fer at liggja yvir 2 mió. kr. Verður tilgongdin av næmingum á sama støði næsta ár, kann roknað við 510 næmingum i Hoydølum tá skúlaárið 1991 byrjar. Alt bendir á, at tilgongdin verður uppaftur størri, tí sleppa ungdomarnir ikki i læru ella arbeiði, halda teir flestu fram at lesa. So leingi sum næmingarnir lúka upptøktreytirnar, skúlin ger i dag, sleppa teir inn. Bert ein loysn er á hesum trupulleika: at avmarka næmingatalið til skúlan. Hetta krevur eina broyting i reglugerðini fyri studentaskúlarnar og HF-skeiðini. Skúlabyggingurin i Hoydølum er 25 ára gamal og treingir til stórar

abøtur. Bygningurin er bert gjørdur til 250-300 næmingar og læraraholini eru gjørd til 25-30 lærarar. Sum fyrr nevnt verða 454 næmingar á skúlanum i vetur og lærararnir eru imillum 50-60. Skúlin er sostatt fullkomiliga ótíðarhóskandi, innbúgvíð gamalt og slitið og fimleikahöllin er i sera ringum standi.

Alt bendir á, at landskúlafyrisingin hevur skorið allar føroysku skúlarnar niður yvir ein kamb við 7-8% i mun til seinasta ár uttan at hyggja eftir, hvussu nógv teir veruliga hava brúkt.

etj.-